

СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ЦИРКУЛЯРНОЇ ЕКОНОМІКИ

*О. В. Ігуменцев, аспірант, Національний авіаційний університет, aleks7536@gmail.com,
orcid.org/0000-0003-1294-6453*

Методологія дослідження. Теоретико-методологічну базу дослідження склали наступні методи: порівняння та систематизації – для визначення складових розвитку потенціалу підприємств при узгодженні економічних інтересів учасників; дедукції – для виокремлення окремих елементів циркулярної економіки як передумови розвитку інноваційного потенціалу; аналізу та синтезу – для обґрунтування наукового підходу до при визначенні стратегічних напрямів розвитку потенціалу підприємств.

Результати. Сучасні економічні процеси обумовлюють необхідність здійснення впливу на діяльність усіх суб'єктів господарювання, зокрема, в аспектах стратегії й тактики. Проблема планування і прогнозування розвитку потенціалу підприємства спрямована на посилення наявних конкурентних переваг, які надає циркулярна економіка. В статті обґрунтовано необхідність забезпечення системного характеру розвитку потенціалу підприємства, що дозволить активізувати адаптаційні процеси до змін. Визначено перспективні напрями модернізаційного оновлення виробничо-комерційного процесу як наслідок удосконалення організаційного забезпечення розвитку потенціалу задля впровадження інновітунгу. Обґрунтовано складові розвитку потенціалу підприємства в умовах циркулярної економіки, до яких віднесено: економічні інтереси учасників, результативність діяльності, заходи щодо удосконалення складових. Обґрунтовано необхідність формування і впровадження заходів щодо оновлення складових потенціалу підприємства в їхньому органічному поєднанні, створення підґрунтям ефективного «бачення» власного розвитку підприємства та можливостей для адекватного оцінювання слабких та сильних сторін потенціалу підприємства.

Новизна. Запропоновані та обґрунтовані стратегічні напрями розвитку потенціалу підприємства в умовах циркулярної економіки.

Практична значущість. Отримані результати дослідження дозволяють підприємствам використовувати переваги циркулярної економіки, удосконалювати свою діяльність на конкурентних сегментах ринку та підтримувати конкурентні переваги на основі розвитку свого потенціалу з урахуванням економічних інтересів учасників.

Ключові слова: стратегічні напрями, потенціал підприємства, розвиток, циркулярна економіка, реструктуризаційні перетворення, стратегії, економічні інтереси, потреби в розвитку.

Постановка проблеми. Сучасні аспекти розвитку підприємств та тенденції трансформаційних процесів економічного середовища їх функціонування спричиняють необхідність пошуку новітніх підходів до управління інноваційним потенціалом. Априорі розвиток інноваційного потенціалу підприємства має випереджаючий характер, тому доцільно розглядати його формування, стан та впровадження саме через призму виперед-

жаючого характеру. Темпи змін, трансформацій, адаптацій, впровадження інноваційних продуктів та послуг зумовлюють прискорення систем управління підприємств, особливо провідних галузей економіки. Також, в умовах посилення глобалізаційних процесів та формування конкурентного середовища в реаліях вітчизняного господарського комплексу перед підприємствами постає проблема відставання від конкурентів щодо використання інноваційних продуктів,

технологій, послуг. Тобто вітчизняні підприємства потребують формування підходів щодо управління інноваційним потенціалом, яке буде мати випереджуючий характер, що дозволить забезпечити їм належний розвиток та конкурентоспроможність.

Аналіз останніх досліджень. Наукові підходи і практичні аспекти розвитку потенціалу підприємств та визначення стратегічних напрямів в контексті циклової економіки є предметом досліджень наступних дослідників Ареф'єва О., Побережна З. [1], Вовк О. М., Дудік А. О. [2], Гарафонова, О. І. [3], Горбань В. Б. [4], Гурочкіна В. В. [5], Будзинська М. С. [6], Лебедева В., Шабатура Т., Варгачук М. [7], Маковій Ю. Г. [8], Пілецька С. Т., Коритько Т. Ю. [9], Сергієнко Л. В. [10], Шкурєнко О. В. [11], Штихан Н. В., Беззубко Л. В. [12] та інших.

Незважаючи на наявні дослідження в даній предметній галузі, проведені залишаються невирішеними аспекти формуванні і обґрунтування стратегічних напрямів розвитку потенціалу підприємств при використанні сучасних переваг циклової економіки задля забезпечення економічних інтересів учасників при організаційному забезпеченні і адаптації до динамічного зовнішнього середовища.

Формулювання мети статті Метою дослідження є формування сучасного концептуального підходу до управління випереджуваним розвитком інноваційного потенціалу підприємств в умовах трансформацій з урахуванням пріоритетності економічних інтересів через управління знаннями.

Виклад основного матеріалу дослідження. Проблема організації вчасного і ефективного управління ними є однією із актуальних і важливих проблем при здійсненні процесів планування та прогнозування на підприємстві. Потенціал підприємства, спираючись на оцінювання ефективності економічної діяльності підприємства дає змогу оцінити реальний рівень використання можливостей підприємства та зіставити його з потенціальними. Аналіз потенціалу підприємства дозволяє виявити приховані резерви ресурсів по його складовим та визначити і обґрунтувати альтернативні стратегічні напрями розвитку підприємства на прогнозований період.

«Формування стратегічного потенціалу підприємства залежить не тільки від його потенційних можливостей, а й від умов реалізації стратегічних напрямів розвитку, від вирішення проблеми багатоканальності їх ресурсного забезпечення. У межах сучасної парадигми стратегічний потенціал підприємства може бути визначений як підґрунтя створення й розвитку стійких конкурентних переваг підприємства на основі формування унікальних комбінацій ресурсів і відмітних компетенцій, стратегічної гнучкості управління з метою виробництва успішних продуктів і технологій» [4].

Слід зазначити, що розвиток потенціалу підприємства і його потенціал це за змістом і динамічним спрямуванням різні поняття, розгляд яких сприятиме обґрунтуванню стратегічних орієнтирів. Так, потенціал – це можливість і здатність підприємства мобілізувати ресурси і компетенції при здійсненні всіх видів діяльності задля забезпечення безперервності функціонування. Розвиток потенціалу підприємства – система заходів щодо забезпечення реалізації обраної економічної і конкурентних стратегій та формування перспективних напрямів модернізаційного оновлення виробничо-комерційного процесу в умовах економіки знань і діджиталізації.

Характерними рисами розвитку потенціалу є формування перспектив на підставі відображення минулих тенденцій як змін, так і динаміки продажів, це ґрунтується на сукупності технічних, економічних, компетентнісних властивостей, нагромаджених ним як системою в процесі становлення діяльності та таких, що зумовлюють можливість до її функціонування та розвитку; визначення здатності до практичного застосування й використання наявних можливостей; застосування оновлень і орієнтація на розвиток (на перспективу), тобто можна стверджувати, що стратегічний потенціал є основою розробки ефективної стратегії та забезпечення відповідного рівня розвитку підприємства.

Стратегічне управління розвитком підприємства обов'язково повинне враховувати інноваційний розвиток, адже інновації дають змогу підприємству розширювати межі свого

впливу та захоплювати нові сегменти споживачів. До пріоритетних напрямів інноваційного розвитку належать: освоєння нових технологій; впровадження нових технологій та обладнання; впровадження сучасних інформаційних технологій; управління інноваціями; підготовка і перепідготовка кваліфікації робітників у сфері новачій [2, с.55].

В умовах сьогодення важливим етапом розвитку потенціалу є оцінювання ефективності діяльності та майбутнього стану підприємства в аспектах складових їхнього потенціалу, оскільки їх вимір є певною передумовою для управлінських рішень при виборі типу стратегії розвитку, забезпечення відповідного рівня темпу і якості розвиткових процесів, стабільності та інтенсивності реструктуризаційних і реінжинірингових перетворень. Науковцями запропоновано достатню кількість розроблених систем показників, які доцільно застосовувати при оцінюванні рентабельності діяльності підприємства з метою своєчасного реагування на зміни в умовах циркулярної економіки, які відбуваються у зовнішньому і внутрішньому середовищі підприємства, коригування сценаріїв імплементації обраної стратегії розвитку, втім, специфіка реалізації особливостей циркулярної економіки не відображена.

В основі циркулярної економіки полягає формування нових бізнес-моделей, що орієнтовані на зменшення кількості використаних ресурсів, впровадження повторного використання або замкнутого циклу виробництва (планування потреби виробництва у матеріалах) і переробки у виробництві, що дозволяє забезпечити захист навколишнього середовища та знижує первинну потребу підприємств промисловості у зовнішніх ресурсах. Концепція циркулярної економіки заснована на вторинній переробці практично будь-якого товару, що проявляється на етапах планування та розробки товарів для забезпечення тривалого життєвого циклу і високого потенціалу конкурентоспроможності промислового підприємства для подальшого повторного використання, модернізації, відновлення та рециклінгу [6, с. 53–54].

Створення потенціалу підприємства та його розвитку можна представити як процес формування переліку можливостей, а також планування сценаріїв їх реалізації з метою

здійснення неотехнологічного відтворення та необхідного темпу зміцнення конкурентних позицій підприємства та задоволення економічних інтересів учасників. Системність характеру розвитку потенціалу підприємства обумовлює його формування і змін, тобто необхідно на постійній основі здійснювати процеси змістовного наповнення складових потенціалу.

Визначення ефективності управління підприємством має важливе як наукове, так і практичне значення, оскільки дозволяє не тільки оцінити ефективність управління підприємством, проаналізувати сумарний ефект різних його структурних підрозділів та напрямків діяльності, а й визначити стратегію розвитку, розробити прогноз та план дій на перспективу, встановити результати використання витрачених ресурсів та рівень капіталізації. В сучасних умовах для визначення рівня капіталізації підприємства в межах оцінювання управління ним доцільно використовувати VBM-менеджменту з визначенням модифікованого показника EVA, який дозволяє урахувати вплив факторів зовнішнього середовища [9, с.101].

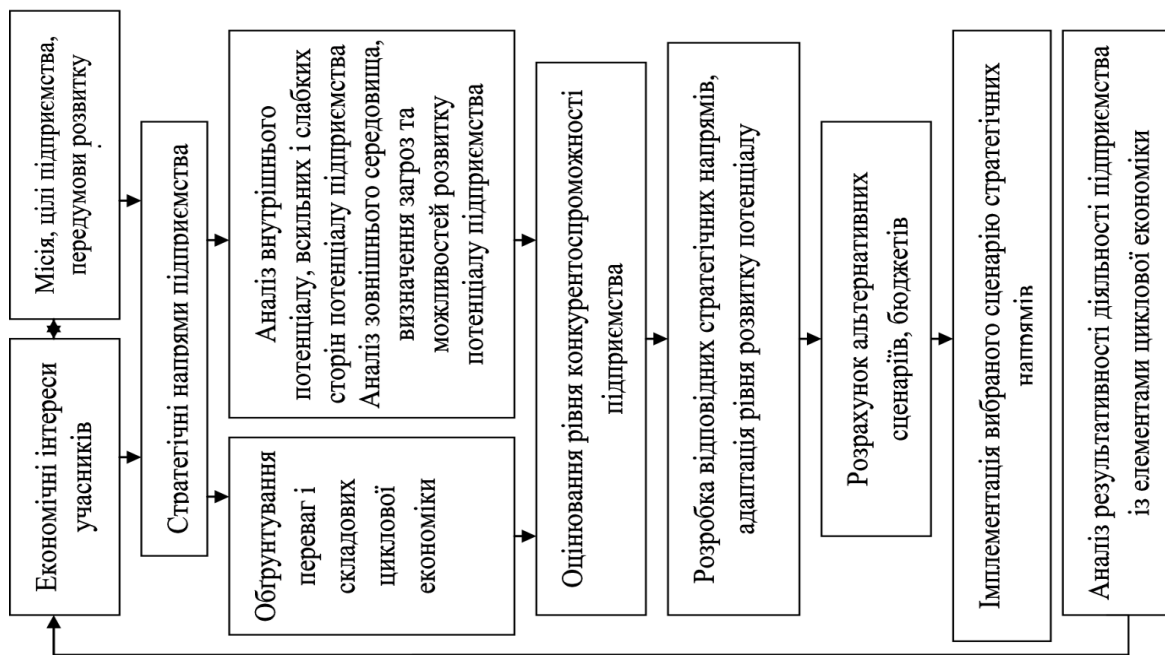
Потенціал розвитку підприємства можна охарактеризувати наступними рисами, які відображають як необхідність, так і потребу в розвиткових процесах задля реалізації безпечного функціонування та створення передумов реалізації стратегії: виробничо-комерційними можливостями за напрямками та видами діяльності; соціально-економічна спрямованість формування і використання компетенцій працівників; забезпеченість ресурсами за обсягами, номенклатурою, спроможністю технологій до їх заміни на більш сучасні; ступенем задоволення економічних інтересів учасників; організаційне забезпечення з позиції гнучкості, здатності виокремлювати групи при застосуванні проектного підходу в управлінні; рівень і культура здійснення реструктуризаційних перетворень із застосуванням переваг циклової економіки.

Конвергентний підхід в управлінні спирається на органічне поєднання можливостей інформаційних технологій із особливостями побудови просторово-цифрової економіки, регіональних ринків і багатофункціональної продукції при здійсненні перетину

передових досягнень в якості технології, організації, плануванні, опрацюванні нових комунікацій, а також можливості переходу на різні платформи інноваційного співробітництва. Слід зазначити, що саме конвергентність як розвитку, так і просторово-циркулярної економіки може стикнутись із певною необхідністю узгодження елементів і зв'язків системи задля уникнення їхньої антагоністичності та забезпечення сумісності з метою збереження її цілісності та створення передумов для розвитку [1].

Уточнення стратегічних напрямів розвитку потенціалу підприємства здійснюється такими шляхами: з метою забезпечення перспектив діяльності через сумарний або накопичувальний (наростаючий) підсумок за пев-

ні роки запланованого інтегрального показника на кінець визначеного періоду; цільове значення показників на кінець встановленого періоду за кожним з напрямів і шляхом кваліметричного моделювання побудова комплексного задля прогнозування майбутнього. Це також стосується формування організаційного забезпечення і необхідності забезпечення економічних інтересів стейкхолдерів при здійсненні змін відповідно до динаміки зовнішнього середовища і формування сценаріїв стратегії на підставі стратегічних напрямів діяльності задля підтриманні конкурентних переваг на вибраних ринках. Модель вибору стратегічних напрямів розвитку, орієнтована на створення та реалізацію елементів циклової економіки представлена на рис. 1

Розроблено автором на підставі: 3, 4, 12.

Рис. 1 Модель вибору стратегічних напрямів розвитку, орієнтована на створення та реалізацію елементів циклової економіки

При визначенні стратегічних напрямів розвитку потенціалу підприємства основним етапом є технологія розробки стратегічних планів. На підставі розробки стратегічних планів відбувається збалансування перспектив розвитку підприємства і можливих ре-

сурсів для оптимізації вартісної оцінки реалізації виробничо-комерційного процесу. Вони дозволяють підприємству уникнути непередбачуваних ситуацій щодо впливу зовнішнього середовища і суб'єктів ринкового. Можливість і необхідність використання в

управлінні планування стратегічних напрямів розвитку підприємства і його економічного потенціалу.

На нашу думку, розвиток потенціалу підприємства являє собою його здатність до змін реальних можливостей з реалізації стратегії розвитку, при чому основне завдання при її виборі полягає як в забезпеченні безперервної діяльності підприємства, так і стратегічного рівня конкурентоздатності основних напрямів і в формуванні відповідних сегментів ринку товарів та послуг, які формуються під впливом особливостей впливу ринкової кон'юнктури та є піддаються контролю з боку суб'єкта, а саме:

–рівень і ступінь державної та регіональної системи регулювання економічних процесів, можливості його диференціації і реалізація переваг індикативного планування;

–розвиненість інфраструктури й ринкових інститутів, в т.ч. логістичне, валютно-фінансове регулювання й контроль операційної, інвестиційної і фінансової діяльності підприємства; рівень відсоткової ставки; динаміка курсу основних валют;

–міра місткості сегментів ринку; ефективність видів каналів збуту та транспортування; рівень конкуренції і характеристики концентрації основних учасників ринку; вимогливість споживачів щодо якості товарів і сервісного навантаження;

–рівень продуктивності праці, регулярність оновлення технологічної складової потенціалу при реалізації концепції розвитку та технологічність операційної діяльності;

–соціально-культурний рівень, регіональні особливості прийняття управлінських рішень; переваги у вирішенні екологічних проблем, якість життя і масштаб впровадження діджиталізації;

–ресурсне забезпечення та вибір системи ціноутворення, її гнучкість і адаптивність.

Слід зазначити, що вплив тенденцій розвитку підприємства на його потенціал проявляється через конкурентоспроможність та кон'юнктурний стан ринку, який обумовлює визначення пріоритетних напрямів діяльності та операційні групи, які характеризуються найбільшим статичним і динаміч-

ним попитом, а також середньозваженим ціновим кластером із певною рентабельністю і гнучкістю цін, а, відповідно, підвищений попит сприяє розширенню збутових можливостей через визначення взаємозалежності і взаємозв'язку показників галузевих та регіональних ринків, які спираються на затвержені програми пріоритетного оновлення і розвитку.

Економіко-інформаційний простір як чинник формування передумов розвитку потенціалу має значне місце при побудові архітектури ефективної співпраці із складовими зовнішнього середовища на засадах партнерських відносин та збалансованого підтримання інтересів сторін (власників, контрагентів, кредиторів, інвесторів, постачальників, споживачів та ін.). Чіткість встановлення своєї стратегічної позиції відносно основних конкурентів дозволить створити систему моніторингу, здатну диференційовано відображати характер і силу впливу небезпек на функціонування підприємства, уточнення конкурентної мапи відповідного сегменту. Своєчасне і системне реагування на нові виклики у конкурентному оточенні сприятиме нівелюванню нових загроз при виникненні протиріч розвитку зовнішнього потенціалу сприятиме посиленню адаптивних функцій підприємства.

Висновки. Таким чином, стратегічне управління розвитком потенціалу підприємства доцільно здійснювати на підставі визначення та створення унікальних ресурсів, комбінацій і оновлених компетенцій з урахуванням нових можливостей дослідження розвитку потенціалу підприємства та ринку обумовлює створення передумов здатності підприємства до необхідних змін, збільшення і розширення кількості альтернатив розвитку підприємства. Перспективи подальших досліджень пов'язані з розвитком адаптивності та гнучкості стратегічного потенціалу підприємства.

Література

1. Ареф'єва О. Конвергентний розвиток інноваційного співробітництва в умовах просторово-циркулярної економіки / О. Ареф'єва, З. Побережна // Адаптивне управління: теорія і практика. – Випуск 10 (20). – 2021.
2. Вовк О. М. Управління потенціалом розвитку підприємства: стратегічний підхід / О. М. Вовк,

А. О. Дудік // Економічний простір. – № 162. – 2020. – С. 53–56.

3. Гарафонова О. І. Стратегічне управління: принципи та підходи до класифікації стратегій розвитку / О. І. Гарафонова // Чернігівський науковий часопис. – Серія 1: Економіка і управління. – 2013. – № 1 (4). – С. 49–58.

4. Горбань В. Б. Управління стратегічним потенціалом машинобудівного підприємства [Електронний ресурс] / В. Б. Горбань. – Режим доступу : <http://intkonf.org/gorban-vb-upravlinnya-strategichnim-potentsialom-mashinobudivnogo-pidpriemstva/>.

5. Гурочкіна В. В. Інноваційний потенціал підприємства: сутність та система захисту / В. В. Гурочкіна // Економіка: реалії часу. – 2015. – № 5 (21). – С. 51–57.

6. Гурочкіна В. В. Циркулярна економіка: українські реалії та можливості для промислових підприємств / В. В. Гурочкіна, М. С. Будзинська // Економічний вісник. – Серія: фінанси, облік, оподаткування. – 2020. – Вип. 5. – Режим доступу: <http://ojs.nusta.edu.ua/index.php/ojs1/article/view/394/556>

7. Лебедева В. Імперативи комплементарності реалізації економічного потенціалу агропродовольчих підприємств / В. Лебедева, Т. Шабатура, М. Варгатюк // Економічний аналіз. – 2019. – № 29 (1). – С. 133–140. URL: <https://www.econa.org.ua/index.php/econa/article/view/1687/6565656759>.

8. Маковій Ю. Г. Механізми державного регулювання розвитку енергозбереження та підвищення енергоефективності в Україні / Ю. Г. Маковій // Інвестиції: практика та досвід. – 2017. – № 13. – С. 94–97.

9. Пілецька С. Т. Ефективність управління підприємством, підходи та методи щодо її оцінки / С. Т. Пілецька, Т. Ю. Коритько // Проблеми системного підходу в економіці : зб. наук. праць. – К. : НАУ, 2018. – Вип. 5(67). – С. 100–106.

10. Сергієнко Л. В. Держава як інститут забезпечення реалізації положень циркулярної економіки / Л. В. Сергієнко // Інвестиції: практика та досвід. – 2017. – № 8. – С. 117–125.

11. Шкуренко Ольга Володимирівна. Інтеграція сталого розвитку та розвитку бізнесу як домінуюча основа моделі циркулярної економіки: теоретичний аспект / О. В. Шкуренко // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія: Міжнародні відносини. Економіка. Країнознавство. Туризм. – 2021. – №13. – С. 152–165.

12. Штихан Н. В. Аналіз економічного потенціалу підприємства / Н. В. Штихан, Л. В. Беззубко // Збірник наукових праць Донбаської національної академії будівництва і архітектури. – 2019. – Вип. 4 (18). – С. 54–60. – URL: <https://donnaba.edu.ua/journal/images/4-2019-18/54-60.pdf>.

References

1. Arefieva, O., Poberezhna, Z. (2021). Konverhentnyy rozvytok innovatsiynoho spivrobotnytstva

v umovakh prostorovo-tyrkuliarnoi ekonomiky. Adaptyvne upravlinnia: teoriia i praktyka, Issue 10(20).

doi.org/10.33296/2707-0654-10(20)-02

2. Vovk, D.M., & Dudik, A.O. (2020). Upravlinnia potentsialom rozvytku pidpriemstva: stratehichnyy pidkhid. Ekonomichnyy prostir, (162), 53-56.

DOI: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/162-9>.

3. Harafonova, D.I. (2013). Stratehichne upravlinnia: pryntsyty ta pidkhody do klasyfikatsii stratehiy rozvytku. Chernihivskyy naukovyy chasopys, Ser. 1, Ekonomika i upravlinnia. 1(4), 49-58.

4. Horban, V.B. (n.d.). Upravlinnia stratehichnym potentialom mashynobudivnoho pidpriemstva. Retrieved from <http://intkonf.org/gorban-vb-upravlinnya-strategichnim-potentsialom-mashinobudivnogo-pidpriemstva/>.

5. Hurochkina, V.V. (2015). Innovatsiynyy potentsial pidpriemstva: sutnist ta systema zakhystu. Ekonomika: realii chasu, 5(21), 51-57.

6. Hurochkina, V.V., & Budzynska, M.S. (2020). Tsyrkuliarna ekonomika: ukrainski realii ta mozhlyvosti dlia promyslovykh pidpriemstv. Ekonomichnyy visnyk, Ser.; finansy, oblik, opodatkuvannia, Issue 5. Retrieved from <http://ojs.nusta.edu.ua/index.php/ojs1/article/view/394/556>

DOI 10.33244/2617-5932.5.2020.52-64

7. Lebedeva, V., Shabatura, T., & Varhatiuk, M. (2019). Imperatyvy komplementarnosti realizatsii ekonomichnoho potentsialu ahroprodovolchyykh pidpriemstv. Ekonomichnyy analiz, 29(1), 133-140. Retrieved from <https://www.econa.org.ua/index.php/econa/article/view/1687/6565656759>.

8. Makoviy, Yu.H. (2017). Mekhanizmy derzhavnoho rehuliuвання rozvytku enerhozberennia ta pidvyshchennia enerhoefekryvnosti v Ukraini. Investytsii: praktyka ta dosvid, (13), 94-97.

9. Piletska, S.T., & Korytko, T.Yu. (2018). Efektyvnist upravlinnia pidpriemstvom, pidkhody ta metody shchodo yiyi otsinky. Problemy systemnoho pidkhodu v ekonomitsi. Zbrnyk naukovykh prats. Kyiv: NAU, Issue 5(67), 100-106.

10. Serhiienko, L.V. (2017). Derzhava yak instytut zabezpechennia realizatsii polozhen tsyrkuliarnoi ekonomiky. Investytsii: praktyka ta dosvid, (8), 117-125.

11. Shkurenko, O.V. (2021). Intehratsiia staloho rozvytku ta rozvytku biznesu yak dominantna osnova modeli tsyrkuliarnoi ekonomiky: teoretychnyy aspekt. Visnyk Kharkivskoho natsionalnoho universytetu imeni V.N. Karazina, Ser.: Mizhnarodni vidnosyny. Ekonomika. Krainoznavstvo. Turyzm. (13), 152-165. doi.org/10.26565/2310-9513-2021-13-16

12. Shtykhan, N.V., & Bezzubko, L.V. (2019). Analiz ekonomichnoho potentsialu pidpriemstva. Zbrnyk naukovykh prats Donbaskoi natsionalnoi akademii budivnytstva i arkhitektury, Issue 4(18), 54-60. Retrieved from <https://donnaba.edu.ua/journal/images/4-2019-18/54-60.pdf>.

DOI: 10.26565/2311-2379-2020-99-08

СТРАТЕГИЧЕСКИЕ НАПРАВЛЕНИЯ РАЗВИТИЯ ПОТЕНЦИАЛА ПРЕДПРИЯТИЯ В УСЛОВИЯХ ЦИРКУЛЯРНОЙ ЭКОНОМИКИ

А. В. Игуменцев, аспирант, Национальный авиационный университет

Методология исследования. Теоретико-методологическую базу исследования составили следующие методы: сравнения и систематизация – для определения составляющих развития потенциала предприятий при согласовании экономических интересов участников; дедукции – для выделения отдельных частей циркулярной экономики как предпосылки развития инновационного потенциала; анализа и синтеза – для обоснования научного подхода к определению стратегических направлений развития потенциала предприятий.

Результаты. Современные экономические процессы обуславливают необходимость влияния на деятельность всех субъектов хозяйствования, в частности, в аспектах построения стратегии и тактики. Проблема планирования и прогнозирования развития потенциала предприятия направлена на усиление конкурентных преимуществ, которые предоставляет циркулярная экономика. В статье обоснована необходимость обеспечения системного характера развития потенциала предприятия, что позволит активизировать адаптационные процессы к изменениям. Определены перспективные направления модернизационного обновления производственно-коммерческого процесса и, как следствие, усовершенствования организационного обеспечения развития потенциала для внедрения инновинга. Обоснованы составляющие развития потенциала предприятия в условиях циркулярной экономики, к которым отнесены: экономические интересы участников, результативность деятельности, мероприятия по усовершенствованию составляющих. Обоснована необходимость формирования и внедрения мер по обновлению элементов потенциала предприятия в их органическом сочетании, создание основы для эффективного «видения» собственного развития предприятия и возможностей для адекватной оценки слабых и сильных сторон его потенциала.

Новизна. Предложены и обоснованы стратегические направления развития потенциала предприятия в условиях циркулярной экономики.

Практическая значимость. Полученные результаты исследования позволяют предприятиям использовать преимущества циркулярной экономики, усовершенствовать свою деятельность на конкурентных сегментах рынка и поддерживать конкурентные преимущества на основе развития своего потенциала с учетом экономических интересов участников.

Ключевые слова: стратегические направления, потенциал предприятия, развитие, циркулярная экономика, реструктуризационные преобразования, стратегии, экономические интересы, потребности в развитии.

STRATEGIC DIRECTIONS FOR DEVELOPING THE POTENTIAL OF AN ENTERPRISE IN A CIRCULAR ECONOMY

A. V. Igumentsev, Post-graduate student, National Aviation University

Methods. The theoretical and methodological basis of the study was made up of the following methods: comparison and systematization - to determine the components of the development of the potential of enterprises while coordinating the economic interests of the participants; deduction - to highlight individual parts of the circular economy as a prerequisite for the development of innovative potential; analysis and synthesis - to substantiate a scientific approach to the definition of strategic directions for the development of the potential of enterprises.

Results. Modern economic processes determine the need to influence the activities of all business entities, in particular, in the aspects of building strategies and tactics. The problem of planning and forecasting the development of the potential of an enterprise is aimed at enhancing the competitive advantages that a circular economy provides. The article substantiates the need to ensure the systemic nature of the development of the enterprise potential, which will make it

possible to activate the processes of adaptation to changes. The promising directions of the modernization renewal of the production and commercial process and, as a consequence, the improvement of the organizational support for the development of potential for the introduction of innovation have been identified. The components of the development of the enterprise's potential in a circular economy have been substantiated, which include: the economic interests of the participants, the effectiveness of activities, measures to improve the components. There has been substantiated the necessity of the formation and implementation of measures to update the elements of the enterprise potential in their organic combination, creating a basis for an effective “vision” of the enterprise's own development and opportunities for an adequate assessment of the strengths and weaknesses of its potential.

Novelty. Strategic directions for the development of the enterprise potential in a circular economy are proposed and substantiated.

Practical value. The obtained research results allow enterprises to use the advantages of the circular economy, improve their activities in competitive market segments and maintain competitive advantages based on the development of their potential, taking into account the economic interests of the participants.

Keywords: strategic directions, enterprise potential, development, circular economy, restructuring transformations, strategies, economic interests, development needs.

Надійшла до редакції 11.09.21 р.